

CONCLUSIONS DEL DEBAT OBERT

L'ENQUESTA GADESO: recompte d'efectius

Amb prop de 1200 respostes l'enquesta ens informa que el nostre punt fort com a APIMES és el capital humà de les persones implicades.

Destaca un bon nivell de coneixement de l'APIMA i del seu president o presidenta per part de les famílies. La consolidació d'un nucli proper a l'Apima i d'un cercle de confiança força ampli.

APORTACIONS DEL DEBAT

1. Les famílies som part i motor de la comunitat educativa

Importància d'una comunitat educativa on totes les parts es sentin corresponsables de l'educació: els mestres, les famílies i els agents de l'entorn que s'impliquen amb l'escola.

El pas de la participació "pel meu fill" cap a la participació "per a tots els nens i nenes" és el pas de la implicació a la col·laboració. Ens hi posem perquè ens concerneix, hi ha una responsabilitat com a pares i mares però també una responsabilitat ciutadana.

L'equip directiu de l'escola té la responsabilitat d'obrir la porta a les famílies i establir un diàleg des de la confiança i el reconeixement mutu. Si l'escola afavoreix la participació, la tasca de l'Apima és multiplica. Si nosaltres, pares i mares, fem costat als mestres i els recolzem, l'educació millora!!

2. Quin és el sentit, la finalitat de l'APIMA?

Hem de fer només serveis pels socis? Hem d'enfortir la comunitat educativa? Hem de mobilitzar-nos quan les polítiques educatives amenacen la qualitat de l'escola?

- Participar per a què? I per a qui? Només pels socis?

Hi ha acord que cal superar la participació individual i promoure la participació col·lectiva no només fent reunions formals de la junta sinó organitzant actes culturals, lúdics que fan cohesió entre famílies i escola. S'estan perdent les festes populars escolars que eren un molt bon motiu de trobada a partir del qual la gent ja no se sentia tant distant de l'escola i s'animava a participar.

A mesura que fem coses per l'escola (pintem, organitzem un mercat d'intercanvi, un torneig esportiu o reparem el material informàtic), ens carregam de raons.

A secundaria cal repensar els canals de participació: les famílies no ens hi acostem si no ens criden quan les coses amb els nostres fills no van bé.

En els espais formals de la participació, junta de l'APIMA, Consell escolar, som poca gent i ens osta obrir-los, i que realment siguin espais de presa de decisions

democràtics. En aquest sentit es pot veure la participació com a arma de doble fil: la reclamem i després no l'exercim. Els pares i mares representants al consell escolar es senten poc recolzats i qüestionen que no són representatius si només els ha anat a votar, amb sort, el 10% de les famílies del centre.

3. Dificultats de les APIMES i estratègies de millora

Les persones que formen part de la junta de l'AMPA sovint se senten desbordades per la manca de temps, per la dificultat de trobar relleus que garanteixin la continuïtat de la tasca feta.

Un primer repte a superar és l'eficiència en la gestió de les APIMES: garantir que el relleu es fa ben fet i que es traspassa la documentació, l'històric, els procediments, les xarxes de tot el que s'ha anat fent. No cal construir des de zero cada cop que hi ha un canvi de junta, sinó no anem gaire lluny.

Un segon repte és la connexió amb els socis i la promoció de la filiació a l'APIMA. Poder transmetre el valor de la participació més enllà del "consum" com a usuaris dels serveis que ofereix l'APIMA (acollida matinal, extrascolars, llibres, etc).

Un tercer repte que es planteja es en entorns socials de major complexitat on les APIMES són molt dèbils o fins i tot inexistents i costa constituir-les. Aquí la tasca de dinamització dels educadors locals o d'altres figures de l'administració local és fonamental.

Un quart repte són aquelles APIMES malaltes , tancades en si mateixes, que es queixen de que s'estan ofegant però no estan permetent l'entrada de noves famílies. En alguns casos en que l'oferta de serveis es converteix en un modus vivendi de les persones de la junta es poden generar dinàmiques negatives que caldria reconvertir.

Es plantegen estratègies per a incentivar la participació, a diferents nivells:

- Evitar les reunions burocràtiques i avorrides; pensar activitats que ens satisfacin i diverteixin i que compensin així l'esforç de la tasca voluntària.
- "Per dur els pares/mares hem d'estirar els fills/es"
- Comissions mixtes on hi participen pares i mestres per a planificar temes ben diversos (sortides escolars, treballs per projectes, mixtes, pares delegats)
- La figura dels pares delegats d'aula que enllacen amb el de famílies de cada classe amb l'equip directiu i l'APIMA. Si es fan reunions de junta amb els pares delegats es facilita la capil·larització de les informacions de la junta de baixa a dalt i de dalt a baix.
- Reunir-nos pera fer coses amb sentit i que connectin directament amb l'educació dels nostres fills. Un bon exemple són els tallers del programa FERYA que han suposat un punt d'inflexió en algunes APIMES per com proposen objectius assequibles i això genera satisfacció.
- Cal comprendre que no totes les famílies volen participar al 100% com ho fa la gent que som a la junta. Hi ha nivells molt diferents de famílies i hauriem de ser capaços d'oferir possibilitats d'implicar-se cada u des del seu nivell i les seves possibilitats.

Cal adequar les iniciatives a les necessitats concretes de cada entorn escolar. No tot serveix a tot arreu. Hem de tenir clara la nostra realitat per generar iniciatives adequades.

La FAPA és l'instrument de recolzament de les APIMES per ajudar-les en agilitzar tots els procediments més pesats.

4. El Pacte per l'educació com a escenari d'oportunitat

L'experiència del darrer curs de mobilitzacions per aturar el TIL ha enfortit l'associacionisme familiar. Ara la gent coneix la FAPA, ara som un actor de pes en el pacte per a l'educació a les illes.

El repte és saber mantenir aquest nivell de compromís sense esgotar-nos i sobretot sense perdre el sentit.

Hem de ser conscients que la participació té alts i baixos. Que sovint els nuclis que han estat actius queden adormits, latents, però hi són i es reactiven quan la realitat ens ho torna a demanar.

Ara que la LOMCE ens ha desplaçat de la presa de decisions formal als centres educatius ens hem de fer forts des de les associacions de base i seguir apostant per una comunitat educativa realment participativa.

Redacció de na Marta Comas, moderadora del DEBAT.